

Foto: Brane Pražnik

Novo šišensko vodstvo še ne more prevzeti funkcij

Po skorajda peturni, dokaj utrujajoči, prvi seji novega Šišenskega parlamenta smo izvolili predsednika skupščine Staneta ŽAGARJA, podpredsednico Igo VELIKONJO (oba DEMOS) in predsednike ter podpredsednike vseh treh zborov. Predsednik DPZ je postal Niko MARTINEC (ZKS-SDP), podpredsednik Ivan VUKELIČ (ZSMS-Liberalna stranka). Zbor KS je za svojo predsednico izvolil Mojco ŠKRINJAR in podpredsednika Marjana STANIČA (oba DEMOS). Tudi v ZZZ sta dobila potrebno število glasov Demosova kandidata, predsednik je Jože ŠREKLJ in Jure JESENKO. Slednja dva sta tudi slovesno zaprisegla. Ostali Demosovi novoizvoljeni niso hoteli priseči na Ustavo SFRJ. Tako so sejo prekinili in funkcij ne bodo mogli opravljati dokler republiška ustavno-pravna komisija ne bo dala mnenja glede besedila prisege. Dotlej bo predsedstvo, katerega je večje vodil Jože HUDOVNIK, pripravilo naslednjo sejo. Kdaj bo le-ta je odvisno od mnenja glede besedila prisege.

Same volitve niso potekale gladko, saj je Stane ŽAGAR šele v drugem krogu volitev premagal Dušana NOVAKA, kandidata ZKS-SDP. Oba kandidata sta se predstavila s kratkima programoma oz. videnjem naše občine, Iga VELIKONJA, pa se je pomerila z Radomtom BERGANTOM (ZSMS-Liberalna stranka) in dobila večino glasov.

Tudi v DPZ sta šele v drugem krogu dobila potrebno večino Niko MARTINEC in Ivan VUKELIČ.

Večstrankarske volitve so torej delno oblikovale nov šišenski parlament. Začetne težave pri njegovem konstituiranju so bile sicer razumljive. Vendar pa družbene razmere terjajo, da parlament kot središče demokratične oblasti čimprej zaživi v svoji pravi vlogi in ne dopusti takšnega brezvladja, kakršnega zdaj v Šiški imamo. V naši občini se je namreč izkazalo, da za tovrstne volitve še nismo dozoreli, saj je šlo strankam, zgolj za merjenje moči, ne upoštevajoč volje volilcev, ki

upravičeno pričakujejo takojšnje udeležanje obljub, ki so jih stranke dale pred volitvami. Namesto tega pa zgubljamo dragocene ure na prerekanjih o tem ali bodo novo izvoljeni funkcionarji zaprisegli na Ustavo SFRJ ali ne. Čeprav gre morda res, spričo dogajanj v Jugoslaviji za sporno vsebino in da je zaprisega še kako pomembna za nadaljnje opravljanje tovrstnih funkcij, pa vendar o tem, kdo, kdaj in na kakšen način bo spremenil ta sporni 30. člen Odloka o načinu volitev, gotovo ni stvar le ene občine. Nenazadnje se zavzemamo za pravno državo zato zaradi neučakanosti in nestrpnosti nekaterih, ne moremo že na začetku naše demokratične poti postati njeni kršitelji. A kakorkoli že, stvarnosti ne moremo zamegliti. Šišensko gospodarstvo je na robu zloma, vse več je stečajev in temu primerno brezposelnih id. Zato se sprašujemo ali se je zares moralo tako končati. Ali ni bilo možno zaradi nekaterih dobro začetih nalog, ki jih je nujno nadaljevati, funkcije bolj strankarsko obarvati, saj bi z vzpostavitvijo takšnega ravnotežja bili veliko bolj učinkoviti.

V preglasovanju in preveč oblastniškem obnašanju so zasedanja skupščine seveda morali prekiniti.

Pa vendar upamo, da oblasti nismo zamenjali samo zaradi oblasti ampak, da imamo ljudi, ki bodo s svojim znanjem in poznavanjem razmer v naši občini znali prisluhniti Šiškarjem v njihovih hotenjih, potrebah in željah.

Vera Vogrincič

SPOŠTOVANI BRALCI

Bili smo presenečeni!

Nekateri razmišljajo, ugibajo, sestankujejo mi pa poskušamo vzpostaviti stik s tistimi, ki nas prebirajo. Marsikdo si je dejal, da bomo lahko veseli, če bomo dobili toliko odgovorov, kot je nagrad. Večinoma so bili prepričani, da bodo odgovarjali starejši občani, ki imajo več časa in prebirajo JAVNO TRIBUNO.

In podatek:
do 30 let 34 anketirancev
31 do 40 22 anketirancev
41 do 50 48 anketirancev
51 do 60 26 anketirancev
61 let in več 13 anketirancev

V tej številki ne želimo vplivati na vaše mnenje. Ob prebiranju rezultatov ankete si ustvarite lastno mnenje. Mi lahko le rečemo.

VAŠI ODGOVORI SO NAS PREPRIČALI, DA VELJA VZTRAJATI NA ZASTAVLJENI POTI PROJEKTNE NALOGE STIKI Z JAVNOSTJO. TUDI PODATEK, DA VAS KAR 129 MENI, DA JE TAKA SLUŽBA POMEMBNA NAS OBDAJA Z OPTIMIZMOM.

REZULTATI NISO PODLAGA ZA TEHTNE ANALIZE IN ZAKLJUČKE, SO LE DOBRO IZHODIŠČE ZA NADALJNJE DELO NA TEM PODROČJU.

Vsem, ki ste odgovorili na anketo iskrena hvala in verjamemo, da je to le prvi korak v našem skupnem sodelovanju. Prav tako velja zahvala vsem, ki so nam pomagali z nagradami.

IZ VSEBINE

Kako iz izgub?! str. 2

Naša tema:
Nasilje nad otroki str. 3

Nov šišenski parlament
tudi v sliki str. 4-5

SINDIKALNI PLURALIZEM

Majhno je lepo

Nezadovoljstvo delavcev z uradnim sindikatom se ne glede na njihovo strankarsko pripadnost še naprej stopnjuje. Zato ne bodo izbirali sredstev sindikalnega in političnega boja, da bi končno vendarle imeli organizacijo(e), kakršno(e) zaslužijo. Uradni sindikat je na zadnjem kongresu sprejel napreden program in vrsto pomembnih kongresnih deklaracij in sklepov, vendar se s tem še vedno ni prenehal dokončno ukvarjati sam s seboj. In to mu bo najbolj škodovalo.

V posameznih okoljih že nastajajo neodvisni sindikati, ki želijo vrniti delavski organizaciji pravo vlogo pri zaščiti in varstvu delavca kot posameznika. Predvsem pa naj bi v okviru panoge in podjetja poskrbeli za staro veljavo posameznih poklicnih sindikatov. V dosežanju monolitnem partijskem sindikatu namreč ni bilo prave priložnosti za strokovne sindikate, kakršne smo imeli še pred vojno. Sedaj se znova vračamo k njim in k natančnejši opredelitvi delojemalca in delodajalca, da bi lahko končno oblikoval in podpisal tudi kolektivne pogodbe. Na ta način bi opredelili temeljno ceno dela in delovne sile, ki bo vsaj nekaj časa v veljavi.

Pri oblikovanju posameznih panožnih in poklicnih sindikatov imajo ti zelo različno podporo pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, kakor se imenuje uradni sindikat po novem. Zato so se nekateri odločili, da z njim ne bodo več sodelovali in da bodo raje sami pobirali članarino. Tako bi služila članstvu in interesu posameznih članov. Najbolj zanimivo pa je, da se za samostojno pot odločajo celo posamezni medobčinski sindikalni sveti, kot je, denimo obalni, ki se je naveličal uradni sindikat nenehno opozarjati na prav tako neogibne naloge v zvezi s sindikalno prenovno: znova naj bi preverili članstvo z uvedbo novih članskih izkaznic. Te naj bi bile na njihovem območju dvojezične (tudi v italijanščini), na hrbtni strani ne bi smele, tako kot izkaznica ZSSS, omenjati le zastavljenih ciljev, ki jih želi doseči sindikalna organizacija pri pravni in gmotni zaščiti delavca; prav tako naj bi imeli pravico na izkaznico zapisati naziv svojega območnega sindikata...

Izkaznica nikakor ni obrobno vprašanje, je podlaga za identifikacijo članstva. Pod novimi pogoji, ko včlanjevanje v sindikat ni več obvezno in uniformno, je razumljivo, da se bo posamezen delavec sam odločil, v kateri sindikat se bo vključil. In razumljivo je, da se bo v tistega, ki mu bo omogočal kar najboljšo zaščito njegovih interesov. V času, ko se sindikalnega pluralizma pri nas še učimo, sta nastali že dve neodvisni sindikalni organizaciji: v Ljubljani je imela Tomšičeva Zveza neodvisnih sindikatov Slovenije svoj ustanovni kongres, na Ptuj pa je Plohov Neodvisni sindikat Slovenije imel svojo ustanovno skupščino. Od panožnih in podjetniških sindikatov in posameznih članov je seveda odvisno, s kom in kako se bodo povezovali.

Na vsak način je prav, da je prišlo do takšne »drobitve« uradne sindikalne organizacije na posamezne neodvisne sindikate znotraj in zunaj nje. Konkurenca mora biti, potem pa se bo že videlo, kateri sindikat ima največ možnosti, da pridobi največ članstva na podlagi svojega programa. Z nacionalnega vidika in v prostoru z dvema milijonoma ljudi pa je razumljivo, da bo moralo kmalu priti tudi do sodelovanja med posameznimi sindikalnimi organizacijami, saj ne bo le ena podpisovala kolektivne pogodbe v imenu vseh delavcev, panog ali poklicnih sindikatov. Nenazadnje se bo treba tudi dogovoriti za skupen nastop pred pomembnejšimi odločitvami v republiški skupščini. Te nikakor ne bi smele biti takšne, da bi pomenile nadaljnjo politizacijo delavskih in gospodarskih problemov, bile naj bi v prid boljšega gmotnega in socialnega položaja slehernega delavca in državljana.

Jelena Gačša

Srečni izžrebanci lahko dvignejo nagrade v uredništvu JAVNE TRIBUNE.

Bogo Seme, avtor projekta
Dušan Novak, pred. IS SOB Ljubljana-Šiška

Rezultati ankete:

Dobili smo 145 izpolnjenih anketnih listov in od tega kar 138 anketirancev meni, da je glasilo občanom potrebno, le dva sta neodločena in pet jih ima negativno mišljenje.

77% vprašanih prebira glasilo redno, 20% včasih in le 3% zelo redko oziroma nikoli.

Dostikrat se je že razmišljalo, da bi časopis prodajali. Kar 46,5% anketiranih je mnenja, da bi ga kupovali, če ne bi bila cena previsoka, 25,5% v vsakem primeru, 9% je neodločenih in 19% anketiranih ga ne bi kupovalo.

In kje bi ga najraje kupovali?

V trgovini z živili (31,8%), naročil bi se (30%), v kioskih (20%), na krajevni skupnosti (7,2%), drugo (6,5%) in preko ulične prodaje (4,5%).

Kako ste ocenili posamezna področja?

	zelo me zanima	zanima me	me ne zanima
gospodarstvo	44,9%	48,5%	6,6%
politika	29,2%	53,5%	17,3%
šport	33,1%	44,9%	22%
kultura	41,8%	45,5%	12,7%
humor	53,9%	36,7%	9,4%

Ob koncu naj poudarimo, da vas je kar 97 pripravljenih sodelovati v širši anketi in poleg tega vas je 29 še neodločenih.

Ceprav kar 106 anketiranih meni, da bi ime ostalo isto, pa smo dobili tudi nove predloge. Več o tem v eni od prihodnjih števil.

Imena izžrebanih nagrajencev objavljamo na str. 7

Ob 10. obletnici smrti Josipa Broza Tita

Skupščina mesta Ljubljana in mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana-Šiška, sta 4. maja ob 15. uri pripravila spominsko slovesnost ob 10. obletnici smrti Josipa Broza-Tita. Slovesnost je bila znova ob spomeniku pred Muzejem Ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani. Delegacija mesta Ljubljane je pred spomenikom položila cvetje, v kulturnem programu pa so nastopili učenci osnovnih šol VALENTIN VODNIK in TONE TOMŠIČ.

Žal pa se ob tako skromni udeležbi nismo mogli znebiti občutka, da sta nas čas in dogajanja po vsej Jugoslaviji, razdvojila. Ob tolikšnem izničevanju zgodovinskega pomena Josipa Broza-Tita, ne znamo ali nočemo več presojati, kaj je resnica in kaj ni. V pomankanju kulture in zrelosti smo zaradi trenutnih interesov pripravljeni potepati vse. Nikakor pa ne gre teptati njegove velike vloge, ki jo je imel v osvobodilni vojni in zgodovinskega pomena njegovega NE Stalinu. Nenazadnje je njegova zasluga, da že 45 let živimo v miru, tem najdaljšem obdobju v vsej naši zgodovini. Gotovo je še veliko dogodkov, ki nas bodo navdajali s ponosom, vendar bo o tem presodila zgodovina in ne dnevna politika.

Objavljamo imena izžrebanih nagrajencev KOLA SREČE:

Marko JUKIČ, Dražgoška 12, Ljubljana
 Marija KATARINČIČ, Planinska ul. 14, Ljubljana
 Martin VERES, Biječičeva 3, Ljubljana
 Poljanka PAVLETIČ, Ul. Bratov Učakar 134
 Marijan BRAUN, Sp. Gameljne 88, Šmartno pod Š. g.
 Bernarda JAKIČ, Trg Komandanta Staneta 5, Ljubljana
 Bogdan MITIČ, Bratov Učakar 26, Ljubljana
 Jožica HABJAN, Vodnikova 131, Ljubljana
 Cveto LOMBAR, Sora 56, Medvode
 Mira MOČNIK, Prušnikova 5, Sentvid
 Sonja JANJČ, Na Jami 3, Ljubljana
 Jožef PRAPROTNIK, Medvoška 12, Medvode
 Nataša SEDEJ, Breznikova 1, Sentvid
 Blaž ZOBEC, Globočnikova 1, Ljubljana
 Srečko BIRSA, Dražgoška 12, Ljubljana
 Dragica BERNIK, Arkova 9, Ljubljana
 Angelca VONČINA, Gotska 2, Ljubljana
 Maja TOPLAK, Brilejeva 15, Ljubljana
 Slavica MILJAVEC, Zoletova 5, Ljubljana
 Bogdan BABNIK, Škofjeloška 27, Medvode
 Janko ČUČEK, C. talcev 5, Medvode
 Barbara KOBE, Pavšičeva 4, Ljubljana
 Irena PRESTOR, Bukovica 29/a, Vodice
 Marija Martinčič, Šišenska 13, Ljubljana
 Mira JEZOVSKEK, Vodnikova 36, Ljubljana
 Jože ARTENJAK, Podvizova 6, Medvode
 Simona CARMAN, Nedohova 10, Sentvid
 Ivanka HOČEVAR, Bukovica 41, Vodice
 Peter PODGORŠEK, Zg. Gameljne 64, Šmartno pod Š. g.
NAGRADE NAGRAJENCI DOBIJO V UREDNIŠTVU JAVNA TRIBUNA!
NAGRADE SO PRISPEVALE NASLEDNJE DELOVNE ORGANIZACIJE: GALANT, UNION, VEKTOR, DONIT, SLOVENIJA AVTO, COLOR IN HELIDON.

IZJAVA

Zaradi govorice in podtikanj, ki so se pojavile v predvolilnem tekmovanju, IZJAVLJAM:

»Nikoli v življenju nisem bil član ali simpatizer Komunistične partije, oziroma Zveze komunistov Slovenije.

Zato zahtevam, da se vsi DOKAZI, ki nasprotujejo moji izjavi, objavijo na tem istem mestu.

Proti vsem, ki bodo še nadalje širili te neresnice, bom vložil kazensko ovadbo.

Stanislav ŽAGAR, predsednik volilnega štaba DEMOS-a občine Ljubljana-Šiška.

Opravičilo

Preklid žaljivih besed

Po sklepu poravnalnega sveta KS Vodice, dne 19. 4. 1990 podpisani Špenko Jože iz Vodice preklidujem in obžalujem izrečene besede, ki sem jih izrekel na volišču v Vodicah 8. 4. 1990 na račun predsednika sveta Anton Podborška iz Vodice in na račun celotnega dela članov sveta KS Vodice.

Jože Špenko

Anketa VARIANTA med obrtniki

Telefonsko anketo med obrtniki občine Ljubljana Šiška smo izvedli 27. in 28. februarja ter 1. marca 1990.
 Na vprašanja so odgovorili 304 slučajno izbrani obrtniki.

V1. ALI NAMERAVATE IZ OBRATNE DEJAVNOSTI PREITI V PODJETJE?

1 - da	9.2
2 - ne	68.5
3 - podjetje sem že ustanovil in obrt ohranil	4.6
5 - ne vem še	15.7

V2. ALI STE KOT OBRATNIK ZADOVOLJNI Z DAVČNIMI OLAJŠAVAMI V OBČINI?

1 - zadovoljen	12.8
2 - niti zadovoljen, niti nezadovoljen	25.6
3 - nezadovoljen	50.2
4 - nisem seznanjen z njimi	11.5

V3. ALI SE, PO VAŠIH IZKUŠNJAH, DAVČNE OLAJŠAVE RES IZVAJAJO V SKLADU Z URADNIMI INFORMACIJAMI?

1 - da	19.7
2 - ne	38.0
3 - ne morem oceniti	42.3

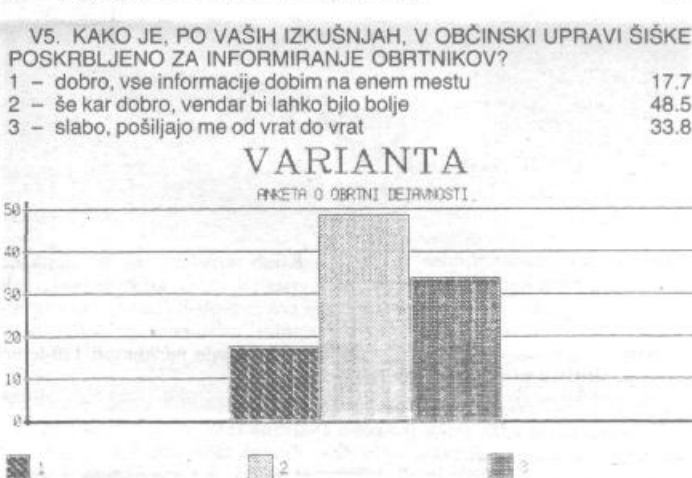

V4. ALI OD ZAPOSLENIH V OBČINSKI UPRAVI, S KATERIMI IMATE VI STIKE, DOBITE USTREZNE INFORMACIJE IN NAVODILA, KI JIH POTREBUJETE ZA USPEŠNO DELO IN VODENJE OBRTI?

1 - da, dobim vse potrebne informacije	38.7
2 - da, vendar ne vseh	29.8
3 - ne, ne dobim potrebnih informacij	26.6
4 - ne, pogosto dobim napačne informacije	4.9

V5. KAKO JE, PO VAŠIH IZKUŠNJAH, V OBČINSKI UPRAVI ŠISKE POSKRBLJENO ZA INFORMIRANJE OBRATNIKOV?

1 - dobro, vse informacije dobim na enem mestu	17.7
2 - še kar dobro, vendar bi lahko bilo bolje	48.5
3 - slabo, pošiljajo me od vrat do vrat	33.8

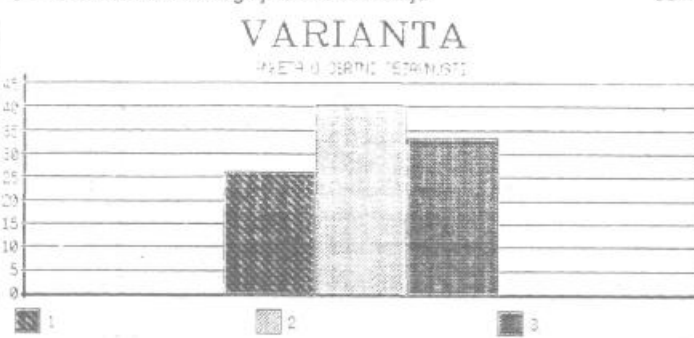

V6. KAKO BI VI NA SPLOŠNO OCENILI ODNOS DRUŽBE DO OBRATNIKA?

1 - družba obrtnike ceni, da se zaveda, da prispevajo k razvoju in napredku gospodarstva	26.2
2 - družba nas obravnava kot nujno zlo	40.3
3 - družba nas ima za goljufe in zaslužkarje	33.4

V7. KOLIKO DELAVCEV POLEG VAS ŠE ZAPOSLUJETE V OBRTI?

1 - enega	13.8
2 - dva	17.0
3 - tri	12.1
4 - štiri	8.9
5 - pet	4.9
6 - šest	2.0
7 - sedem	1.3
8 - osem	0.3
9 - devet in več delavcev	1.3
0 - nobenega	38.4

V8. ALI BI OB USTREZNIH DAVČNIH OLAJŠAVAH ZAPOSILI ŠE KAKŠNEGA DELAVCA?

1 - enega	22.0
2 - dva	24.3
3 - tri	6.9
4 - štiri	2.6
5 - pet	3.6
6 - šest	1.0
7 - sedem	-
8 - osem	-
9 - devet in več delavcev	3.0
0 - ne bi zaposlili nobenega delavca	36.7

V9. KATERE OLAJŠAVE, OZ. KAKŠNE AKCIJE BI MORALI V OBČINI ŠE VPVELJATI, DA BI INTENZIVIRALI RAZVOJ OBRATNIŠTVA? (odprto vprašanje)

ŠTEVILO SPREDEB

- sprostiti, urediti, regulirati davčno politiko (kdor več dela, naj bi tudi več zaslužil)	10
- zmanjšati davke	12
- več, večje davčne olajšave	29
- davčne olajšave pri nabavi opreme, upoštevati investicije	17
- zmanjšati dajatve (2.500 din za socialo je preveč)	38
- zmanjšati prispevke na delavca	30
- obrtniki naj bodo enakopravni z družbenim sektorjem (posojila, amortizacija...)	39
- zmanjšati, ukiniti davek na repromaterial	18
- ugodni krediti, več kreditov za razvoj, daljša doba odplačevanja	17
- olajšave pri nakupu prostorov, več lokalov za obrt	19
- boljše, kvalitetnejše informirati obrtnike in občane	10
- spodbujati bi morali turizem	10

(V opombo: navedli smo le tiste predloge, ki so dobili več kot 10 navedb)

A2. SPOL

1 - moški	69.2
2 - ženski	30.8

A3. STAROST

1 - do 30 let	7.5
2 - 31 do 40 let	28.2
3 - 41 do 50 let	35.1
4 - 51 let in več	29.2

A4. VAŠA IZOBRAZBA:

1 - dokončana osnovna šola	3.0
2 - dokončana strokovna šola	33.1
3 - dokončana srednja šola	52.8
4 - dokončana višja, visoka šola	11.1

VIDEO KLUB → VIDEO KLUB → VIDEO KLUB

VIDEO KLUB

ODPRTO VSAK DAN OD 16. DO 20. URE
 SOBOTA OD 12. DO 14. URE

SLONČEK

KONKURENČNE CENE IN DRUGE UGODNOSTI

KARMEN PODRŽAJ • Aleševčeva 16 • TEL.: 061/552 760

MLADOKLASJE • SLOVENSKA NARODOPISNO GLASBENA SKUPINA • IZ STANEČIČ •

NARODOPISNO POPOTOVANJE PO KRAJIH OBČINE LJUBLJANA-ŠISKA

70. Guncle: Svatje in pogrebci Krvinovega Lojzeta

Tistega februarjskega ponedeljka leta 1919 je bila pokonci vsa gunclejska vas. Kako tudi ne, saj se je ženil Krvinov Lojze, najbogatejši fant daleč naokrog. Njegova domačija je stala ob poti iz Šentvida proti Stanečičam, ter z lepimi freskami in mogočnim zidovjem opozarjala da v njen živijo premožni ljudje.

Alojz Brolih, kakor je bilo možaku uradno ime, pri Krvinovih ni bil edinec. Imel je še dva starejša brata in dve sestri. Že mlademu pa je umrl oče, zato se je mati znova poročila. Brata sta počasi odšla za kruhom v Ameriko, ena sestra se je omožila v Šiško, druga pa je ostala samska doma. Tako so mirno živeli in delali na kmetiji vse do leta 1914, ko se je začela vojna. Ta je med mnogimi slovenskimi možmi in fanti v svoj vrtnec potegnila tudi Lojzeta in njegovega očima Franca, oba možka s Krvinove domačije.

Toda zdaj je bila vojna že končana in vse gorje za njimi. Lojze se je srečno vrnil iz strelskih jarkov prve svetovne morije. Doma je našel le zapuščen dom, kjer sta zadnja štiri leta sami živeli mati in sestra Mica. Zato je vzel domačijo v svoje roke, kajti očim Franc, dosednji gospodar, je našel zadnje počivališče na italijanskem bojišču, mati pa v drugem zakonu ni imela otrok.

Kajpada je bila glavna Lojzetova misel, kako dobiti družico s katero bi delil dobro in zlo na tako veliki kmetiji kot je bila Krvinova. Deklet, ki bi se potoevalo za tako čast je bilo seveda veliko in Lojze bi tudi kaj hitro izbral katero od njih, če stara družinska pravila ne bi narekovala da sme vzeti le nevesto iz bogate družine.

In tako je župnik Zabret že v začetku leta 1919, komaj nekaj mesecev po vojni, oznanil da se bosta vzela Krvinov Lojze iz Guncelj ter Babčeva Francka iz Poljan pri Šentvidu. Dekle je bilo iz bogate družine, bila je edinka, živela pa je sama s svojo odvošlo materjo.

Očtet je bila taka, kakršno Guncleje se niso doživele. Po poroki v šentviški cerkvi, so se svatje v kakih dvajsetih kmečkih vozovih in kočijah najprej

peljali na Poljane, kjer so vzbujali veliko pozornost. Nato pa so se podali v Guncleje h Krvinu. Tu jih je že čakala pripravljena gostija. Kakor se za bogato kmečko svatbo spodobi, so jedli in pili tri dni in tri noči, ter se zabavali in plesali da je kaj. Za dobro voljo so skrbeli trije Magistrovi godci iz Šmartna pod Šmarno goro. V spomin na ta dogodek so se dali tudi fotografirati in tako še dandanes lahko vidimo oblike Gunclejskih gospodarjev in njihovih žena, ter nekaj gostov iz Poljan in okolice, ki so bili svatje Krvinovega Lojzeta. Takrat verjetno niso niti slutili da bodo čez štirinajst dni že njegovi pogrebci.

Takoj po poroki se je Lojze preselil k nevesti v Poljane, kjer je najbolj manjkala moška roka. Zdaj je bil gospodar dveh velikih kmetij, svoje pri Krvinu in nevestine na Poljanah. To za njegov rod ni bilo nič posebnega, saj se je ravno z bogatimi ženitvami v preteklosti večala njegova domačija.

Ker je bila še zima, dela na polju ni bilo. Zato se je Lojze lotil opravil v gozdu. Osmega marca, bila je sobota popoldne, trinajsti dan po poroki, jo je tako spet mahnil s konjem proti šentviški gmajni. Pri prečkanju poljanske poti (zdaj Ul. bratov Komel) z železniško progo, so bile zapornice spuščene in Lojze je potrpeljavno čakal da pripelje vlak. Ko pa je hlapec prisopihal do Poljan, sta se konja tako prestrašila, da sta se obrnila in z vso močjo tekla proti domači hiši. Ob vogalu Babčeve domačije pa je stal močan kamen in ob tega sta zadeli kolesi kmečkega vozu, ko je vprega pridivila na dvorišče. Močan sunek je Lojzeta vrigel na tla, tako da je z glavo priletel ob hišno steno in obležal nezavesten. Hitro so poklicali doktorja Dereanija, ki pa ponesrečen ni mogel dosti pomagati. V nedeljo proti jutru je nesrečni Lojze v velikih mukah zapustil ta svet.

Tako se je poslovil zadnji moški potomec Brolihovega rodu, ki je skoro dvesto let gospodaril na Krvinovi domačiji. Po Lojzetovi smrti je posestvo nekaj časa upravljala mati, za njo pa sestra Mica. Ko je umrla še ta, so kmetijo podedovali sorodniki iz Medna.

Krvinov Lojze (v sredi) s svojo nevesto, godci in svati.

Raziskovalna tabora v Smledniku in Dravljah

Smlednik in Dravljah, kraja s povsem različnih koncev naše občine, sta bila v marcu in aprilu prizorišče dveh raziskovalnih taborov, ki jih je pripravila skupina Mlado klasje skupaj z učenci osnovne šole v Preski. Po stari navadi smo raziskovali delovanje tamkajšnjih društev pred prvo svetovno vojno. V Dravljah so se tozadevno pribudili šele leta 1905, ko so ustanovili gasilno društvo, prej pa so bili vključeni v razne organizacije v Šentvidu. Tri leta pozneje najdemo tu še Narodno čitalnico, ki je bila liberalna, nato pa je sledila ustanovitev Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v letu 1909. Postavili so si prostorno dvorano, gasilci pa lasten dom, v katerem so uredili tudi knjižnico.

V Smledniku pa je bilo drugače. Delavci so bili že od leta 1899 vključeni v Katoliško delavsko društvo za župnije Sora, Preska in Smlednik s sedežem v Sori. Doma pa je obstajala le Marijina družba za fante in dekleta, ki si je zaradi potrebe po kulturnem udejstvovanju omislil lasten tamburaški orkester ter dramsko skupino. Vse do leta 1908, ko so ustanovili Katoliško slovensko izobraževalno društvo »Kvišku«, Smlejški niso širše stopali v kulturniške vrste, potem pa so nenadoma oživel. Imenovano društvo si je tako leta 1911 postavilo mogočen dom, ki stoji še danes, pozivili so cerkveno in posvetno petje ter ustanovili telovadni odsek, kakršnega so si še pred prvo svetovno vojno omislili tudi Draveljci.

V obeh krajih se je potem društveno življenje še nadalje razvijalo, v Smledniku pa ohranilo celo do današnjih dni.

In kako je bilo pri Babčevih na Poljanah? Tudi ta hiša je prišla v tuje roke. Mlada vdova se je sicer ponovno poročila in tudi rodila Lojzetovega otroka, vendar je ta po nekaj tednih umrl. Nekaj mesecev zatem pa mu je tudi sama sledila na šentviško pokopališče. Njena še živeča mati je zato odšla od doma, odvedli jo je Andrej Škerl pa se je znova oženil. Danes pri Babčevih gospodarijo njegovi potomci.

Veliko upanje ki sta ga ob svoji svatbi gojila Lojze in Francka, se je tako že čez dober teden, dokončno pa čez dve leti razblinilo v nič. Namesto bogastva, ki bi se morda razvilo ob združitvi Krvinove in Babčeve domačije, je obema sledil neizprosni zaton in zamenjava gospodarjev.

Se ena izmed tistih žalostnih kmečkih zgodb, kakršne so se včasih odvijale na našem podeželju, boste rekli. In prav imate. Tudi to pripoved je oblikovalo življenje, in še tako večje pisateljsko pero bi dogodkov ne moglo zasakati tako, kakor so se pripetili v resnici.

Andrej Mrak